

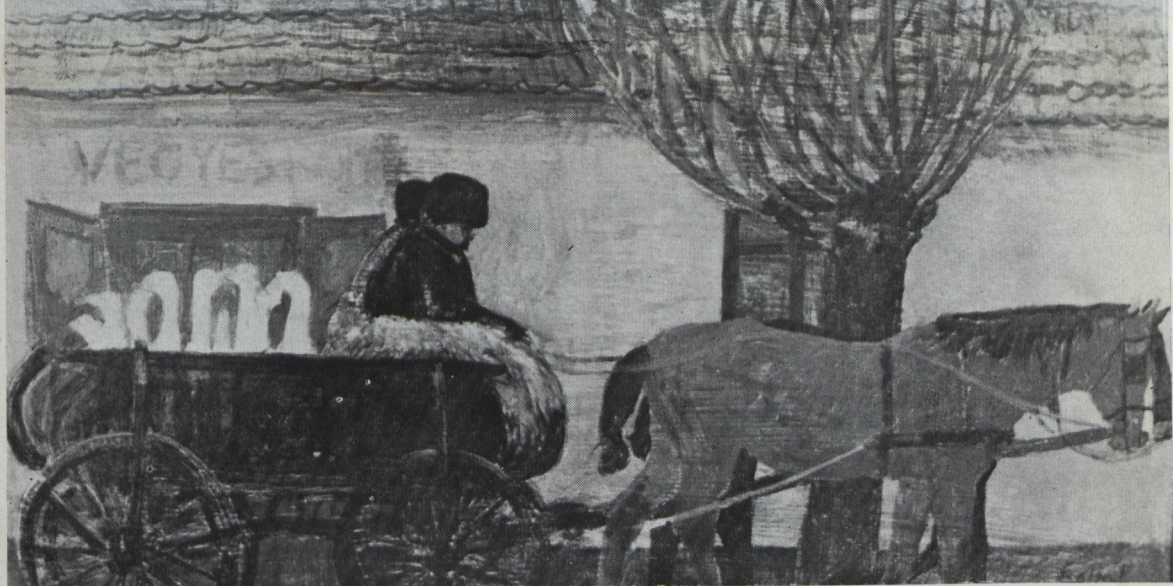
A VII. DÉLALFÖLDI TÁRLAT

Vándorkiállításaként nyitotta meg a VII. Délalföldi Tárlatot a vásárhelyi Tornyai Múzeum, ezt követően egy-egy hónapig láthatja anyagát Szeged, Gyula, Szentés közönsége. Ez a kiállítás hagyományosan azt a feladatot vállalja, hogy összegyűjtse az ősz óta készített legjobb munkákat, és mint egy hatalmas kollektív műteremben jár a látogató a képek, grafikák, szobrok közt. A békéscsabai Alföldi Tárlathoz, a szegedi Nyári Tárlathoz hasonlóan azt biztosítja, hogy folyamatosan tájékozódhasson az is, akinek nincs bejárása a művészek műhelyébe, és ennek a feladatnak becsületesen megfelel. Nem szerencsés tehát létjogát vitatni, azt kérdezni, szükség van-e rá; nem lehet azt várni, hogy új szenzációkkal lépjen meg — más művészetekben sem születik havonta új utakra törő alkotás vagy éppenséggel remekmű. Az viszont bizonyos, hogy csak a *folyamat ismeretében* van lehetőségünk kevesebb tévedés valószínűségével általánosítanunk. Mivel elküldik munkáikat, bizonyos, hogy a művészek sem sokallják az alkalmat, hiszen önálló kiállításra ritkán adódik lehetőség.

Az Őszi Tárlatra úgy emlékszünk, hogy ott kísértett bizonyos monotonia veszélye, most bizonyára a bíráló bizottság munkájának eredményeként is sikerült ezt elkerülni, és a sok rendező szerv szerencsés együttműködésével alakult ki ez a nagyon egyenletes-színvonalú anyag, és itt ki-ki nem a művek száma, hanem a teljesítmény súlya szerint érvényesülhet. A megoszlásban csak egy feltűnő jelenséget találhatunk, azt ti. hogy a vásárhelyi törzsgárdán kívül a szegedi csoport szerepel a korábbinál több résztvevővel, és jelenlétüknek művekben is észrevehető súlya van.

Az Őszi Tárlat grafikai és plasztikai anyagát a festményekkel legalább egyenrangúnak tekinthettük, most kevesebb és kevésbé figyelemre méltó, mert a rajzok alig emelkednek túl az illusztráción, a plasztikában meg főként a portrék képviselik a műfajt. Mintha a szobrászok most arra ügyeltek volna, hogy bizonyítsák a mesterség tudását. Az ábrázolás ezért technikailag színvonalas, de túl csiszolt, részletekre ügyelő, nem elég markáns. Tóth Sándor *Metamorfózis*-ában a sejtetett forma, a régi és új, a hálál és a születés egybejátszása invenciózus volt, mostani két munkája inkább rutinos. Tóth Valéria *Ádám*-ja kerek, pufók kisfiúfej, megmintázását személyes vonzalom indokolhatja, nem valami tisztázott művészi szándék. Jó munka Fekete János fa domborműve. A *Tv-néző* egy pontra mered, nem képes elfordítani a fejét, ezt azonban érzése szerint sem: fejezi ki elég egyértelműen a figura, ezért sokféle mellékjellel magyaráz, a relief alapját teleírja. Hogy erre alkalmassá tegye, simára kellett csiszolnia a felületet, így viszont tőle pár lépésre az írás már nem látható, a figura beleolvad az azonos módon kidolgozott háttérbe. Végvári Gyulától egyetlen kerámia szerepel. A *Madár*, érzésünk szerint, súlyosra sikerült, zsúfolt, bonyolult festői hatásra törekszik, a sok díszből nehezzé vált, nem tudna felröppenni.

Ezen a tárlaton a festők jelenléte meghatározó, nemcsak a több látnivaló, hanem a megnézni érdemes képek miatt is. Ismétlődő témát alig találunk, kevés a semleges, festőiségre törő természetábrázolás, a szerény csendélet-műfajú munka. Az egyéniség bátrabban szól, és a tradícióhoz igazodás a legjobb képeken nem az

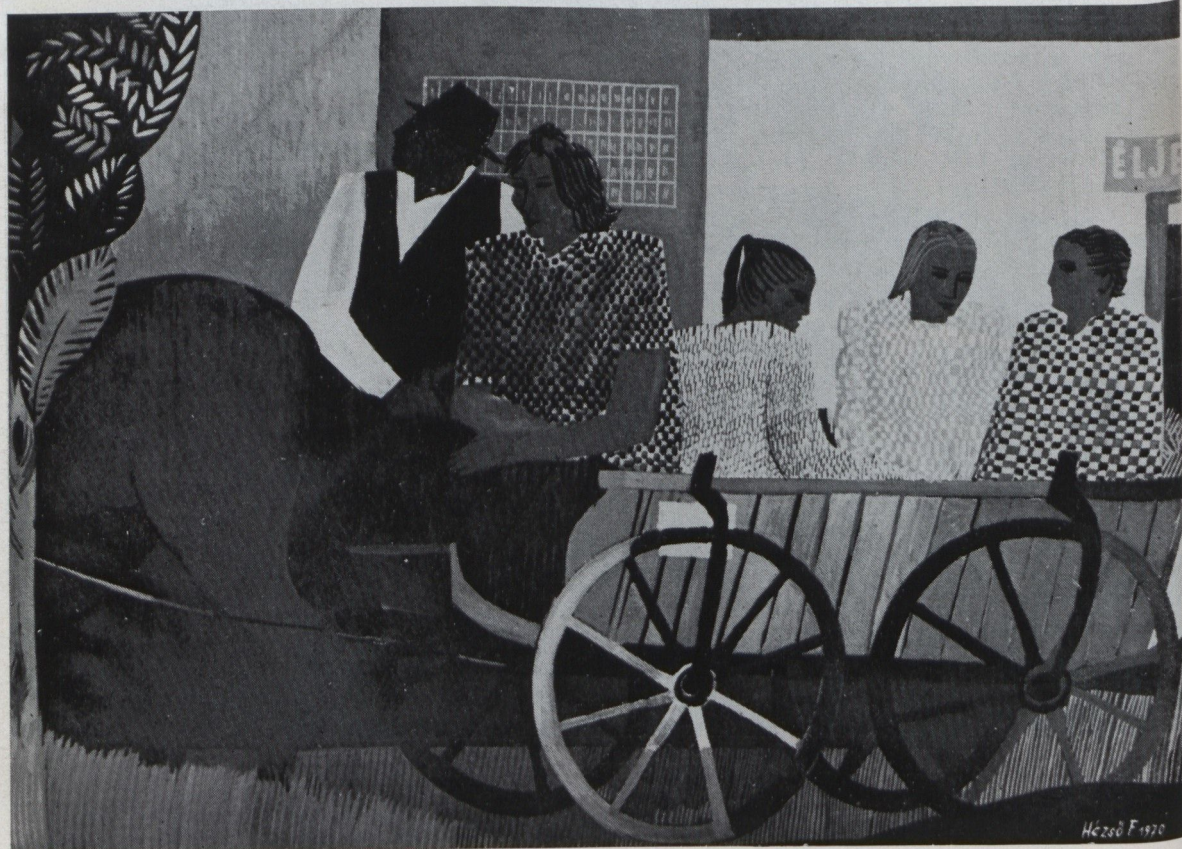
SZALAY FERENC: VISZIK A LIBÁKAT

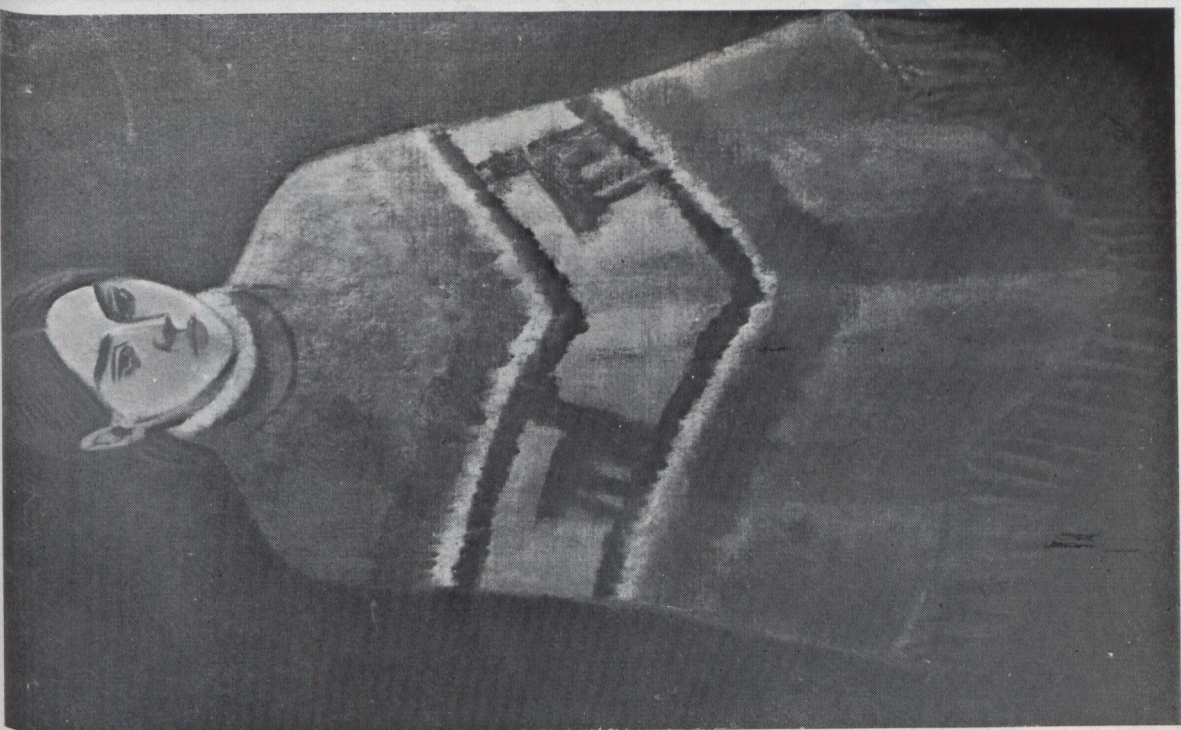
FODOR JÓZSEF: ÖREG HALÁSZ

ZOLTÁNFY ISTVÁN: KISMENYASSZONY

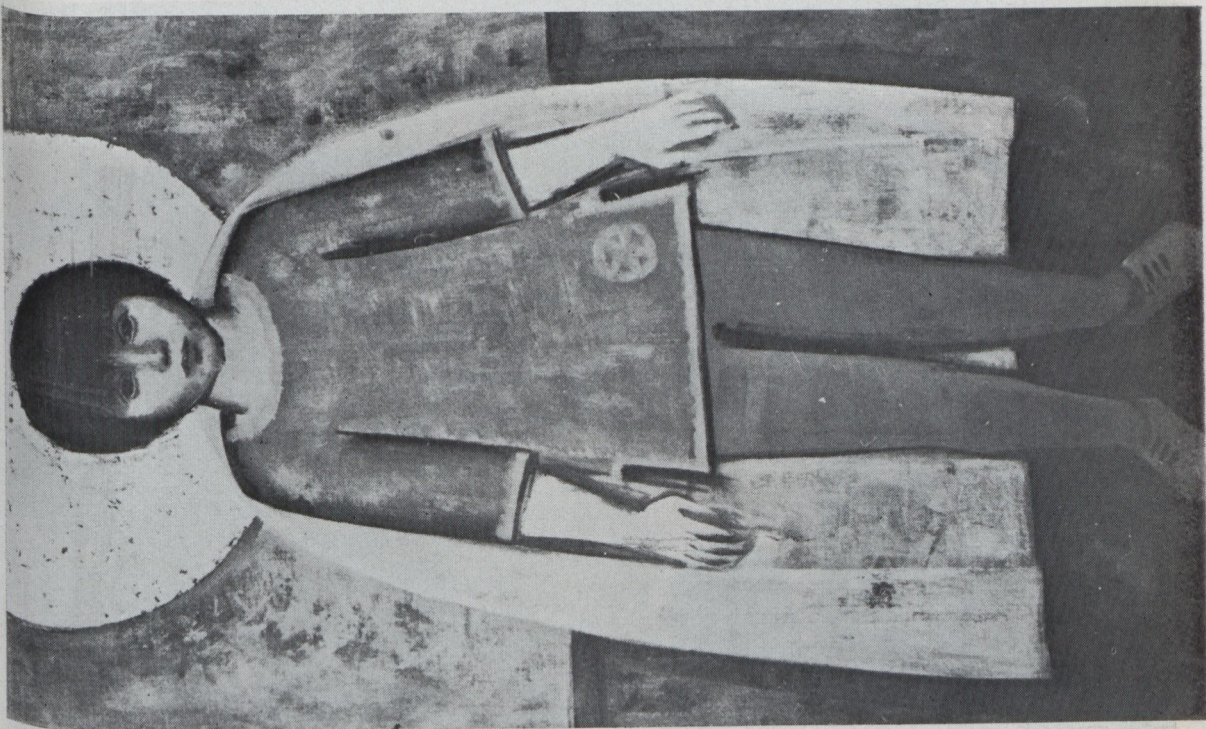

HEZSÓ FERENC: ÜNNEP

NÉMETH JÓZSEF: LEÁNY PONCSÓBAN

KATA

KAJÁRI GYULA: NYÁR

LÓRÁNT JÁNOS: SZÜRET UTÁN

eszközökben, hanem a művek szellemében nyilvánul meg. Véleményünk szerint ez az egyetlen lehetséges és jól értelmezett módja a hagyományok megőrzésének.

Természetesen a jelekből csak nagyon óvatosan lehet következtetni, még nem beszélhetünk határozott tendenciáról, de az kétségtelen, többek munkájában vehe-tünk észre apró változásokat, amelyek egységessé, meghatározóvá válhatnak.

Olyan képekre gondolunk itt, mint Fodor József *Vásárhelyi ősz* című munkája, amelynek lágyabb formái a lírai ábrázolás irányába mutatnak. Fülöp Erzsébet *Anyá gyermekkel* című képén a roskadó öreg házat és a bensőséges, de nem érzelmes jelenetet szerkeszti harmonikus egységbe. Hézsó Ferenc életes, harsány képeket állított ki. Vidáman és játékosan mutatja be a mai Vásárhely alakjait. Ezt a vonást hangsúlyozza a groteszk elrajzolás és a festés technikája, amely gyermekkorunk ügyességre tanító feladatát juttatja eszünkbe: színes papírcsíkokat kellett egymásba fűzni, így alakítottuk, szőttük a mintát. Sokféle út nyílik ebből, egyik szélső pontját, a képi absztrakcióra való törekvést a *Négy évszak* zománctáblái képviselik. Amint ezekben az egymástól látszólag távol eső munkákban közösnek érzünk, az, hogy nem formában, hanem tartalomban őrzik a hagyományt, életszemléletben, népszerűségben, emberismeretben. A jó tanítvány mindig megtagadja mesterét, úgy lesz hozzá méltóvá. A Délalföld fiatal festői eddig tanulták a mesterek nyelvét, most már a magukét próbálgatják.

Ez az írás nem tárlatvezetésnek készült, a felsorolt és elhagyott nevek, művek nem jelentenek minősítést. Úgy éreztük, egy-egy magában álló munka alapján nincs jogunk művészekről és eredményekről ítéletet mondani. Inkább azokat a gondokat akartuk megfogalmazni újólaj, amelyek egy nagy hagyományokra épülő művészet jövőjén való töprengésből fakadnak.

KARDOS JÓZSEF

XIV. ALFÖLDI TÁRLAT

A hagyományos időben, április 4-én nyílt ismét az Alföldi Tárlat, s ezúttal is, mint általában az utolsó években, az anyag hatalmas feladat elé állította a zsűrit s a kiállítás rendezőjét is.

Nyolcvan művész háromszáznegyvenkilenc művéből nehéz úgy kiválogatni az anyagot, hogy az alföldi festészet méltó képét mutassa.

Úgy érzem, többet markolt végül a kiállítás, mint amit el lehet bírni itt a Munkácsy Mihály Múzeum egyetlen kiállítótermében.

A debreceni csoportban Bíró Lajos a legerőteljesebb — bár csak két kisebb képe szerepelt most. *Tanyai országút mellett* és *Halas csendélet* című két képe formálásban és képalkotásban is — az invencióra és átélésre gondolunk — hiteles. Cs. Uhrin Tibor, Tenk László ebben a képi világban nehezen érthető.

A szolnokiak közül Berényi Ferenc a legerőteljesebb — nagyon szép példája a tárlaton az alföldiségnek — minden vonatkozásban: kötődésben, invencióban, formálásban a *Szántás* című képe. Baranyó Sándor *Alkonyi pihenője* kissé fáradt alkotás; a *Folyó mentén* hitelesebb — hangulatában is, átélésében is.

A békési csoport mindig is több koncentrációval vett részt e tájegység országos jellegű csoportkiállításán; most is.

Ezüst György már nem csak a látványvilágot ábrázolja, hanem pszichikai tartalmat is képes kifejezni. (*Rita és Gyuri* című olaj, kollázs képe).

Békéscsaba városi Tanácsa 1970 decemberében különdíjat alapított a megyei Munkácsy Emlékérem mellé. E különdíjat most Ezüst György kapta meg.

Kosztá Rozália erőteljesebb portrét alkotott, mint a legutóbbi időkben — a *Piacon* öregasszonyának világbanézése emberi értékeket fejez ki, nem csak pöz.